

§. III.

Ubi deficit reprehensor, facile perpetratur iniquitas: idcirco Jesu patientis & morientis diebus, impudenter homines variā in criminā dilabuntur.

12. Post mortem Aod. Agrotante & adhuc vivente Aodo judge, pelliculam veterem retinentes Israēlitæ, vulpinos mores cœperant revocare: qui vita defuncto viro venerabilis, licentius etiam, audaciusque studuerunt delinquere, non solum coram hominibus, sed etiam in conspectu Domini. Unde Arias Montanus prætatum expendens tex-tum cap. 4. vers. 1. sic fatur: *Vixdum Aodus è vivis decifferat, cum illi (Israēlitæ scilicet) totos improbitatis asque licentiae sinus pandere cœperunt.* Erat enim Aodus judex rectus, fidelis, & valde religiosus, coērcens effrenatos subditorum mores: at dum infirmari cœpit, & ipsi etiam cœperunt moribus pravis infirmari; & cūm defecit, laxato freno, & seposito omni metu, impudentius detestabilia crimina perpetrare studuerunt. Audivisti hoc idem accidisse post mortem supremi Duciis Josue? Lege tex-tum *Judicum* cap. 2. ubi postquam v. 8. dictum fuit, *Mortuus est autem Josue filius Nun, famulus Domini; illico vers. 11. subditur: Feceruntque filii Israël malum in conspectu Domini, & servierunt Baalim.* Quæ expendens Hugo Cardinalis inibi, ait: *Iosue mortuo, filii Israël servierunt diis alienis: quod eo vivente nullo modo audebant facere.* Quām sententiose Seneca epist. 11. profert: *Magnapars peccatorum tollitur, si peccaturis testis assitat.* Sed si aliquis adest vitiorum reprehensor, statim in odium venit impiorum juxta illud Amo cap. 5. vers. 10. scriptum: *Odio habuerunt corripiētem in porta.* ubi iudicia & nundinæ siebant, & reprehensor scelera judicabat, & peccata objurgando repellebat. Satis ethice Humbertus de Romanis in Spec. Religios. cap. 2. scripsit: *Malum quod nemo videt, nemo arguit: ubi non timetur reprehensor, securus accedit tentator, & faciliter perpetratur iniquitas.* Aodo infirmando Israēlitæ peccant, & ipso emerto, effrontes licentius coram Deo & hominibus varia amplectuntur crimina

Pagni

& detestabilia facinora patrare audent. Aodum Israēlis ducem, Christi Domini typum prætulisse, nonnulli autumant sacræ Paginæ Hermetes, inter quos sic noster scribit Ossunensis serm. 40. qui est in Dominica Resurrectionis: *Abd laudans interpretatur, & est Christus, qui laudans invocavit Dominum, ut ab inimicis salvus fieret.* Et de eodem loquens Aodo judge Nicolaus Serarius quæst. 5. in cap. 3. *Judicum*, ait: *Ipse verò virtute, factisque suis, primo quidem nobis significat Salvatorem Iesum, qui totius Dei laus & confessio extitit.* Nostro igitur Aodo Jesu Christo jejunante in eremo paciente inter Israēlis filios, ac in Crucis lectulo decubante, nos spirituales Israēlitæ pelliculam nostrorum retinentes vitiorum, pejora ac graviora crimina perpetrare curamus, dum ejus aut per Quadragesimam repræsentatur passio, aut per Hebdomadam majorem mors ejus sanctissima memoratur. O Christianorum miseriam! O fidelium infidelem audaciam! O crimen execrandum, & à Christiana mente abolendum!

Inexcusabile malum est in Passione & in Morte Redemptoris servum maculari peccatis; piè inquietebat, ac devotè S. Cæsius Arelatensis Episcopus homil. 4. de *Passione.* De Christo Domino paciente, & suæ Crucis mortis passioni proximo, non modò Dominus ipse Christus, Matthæus, Joannes, Paulus, sed & Ecclesia Santa, & Doctores omnes Catholici interpretantur verba illa, cum aliis Psalmi 21. vers. 12. & 13. ubi David dolens exclamat: *Quoniam tribulatio proxima est, circumdecerunt me vituli multi, & tauri pingues obfederunt me.* Peccatores luxuriæ petulantes (omitto litteram de Iudæis & Romanis Christi crucifixoribus) superbi & audaces, confidentes in pinguedine divitiarum suarum, moraliter significantur in vitulis, sicuti & in pinguis tauris, qui quotidie suis sceleribus effrontes, & nimis audaces Dominum Iesum circumdant, & obfident: qui ad Dei iram in se ipsos provocandam, veluti olim Iudæi, & crudeles ministri Romani, Dominum Iesum in modum coronæ circumdant, ut ex omni parte cœli creatorem offensis suis, tanquam taurorum, aut vitulorum cornibus, nimis sæviter transfigant. Et cur quandoque sic peccatores audent in suum Salvatorem sàvire? Audi Psalmum: *Quoniam tribulatio proxima est.*

13.

Nota.

14.

Pagnintis: *Quoniam angustia est propinquua.* Dum Passionis Christi jam tempus instat, cùm ejus Passionis tribulatio & angustia, juxta temporum curriculum celebratur, & in proximo est; tunc, tunc peccatores in Christum Dominum audacieores ipsum suis criminibus iterum coronant, tanquam aculeis & cuspidibus, siue acutissimis sentibus. Aquila præfati Psalmi versiculum sic transtulit, *Potentes Basan dimicariat rote, Diadematizaverunt me: nempe, coronaverunt me.* Alludens, inquit Agellius ibi, num. 12. ad cohortis Romanae milites, qui Christo cum circumstetissent, ludibrio haberunt, & spinis coronaverunt. Itaque Christiani peccatores hodie coronant suis criminibus Christum, quando Christi tribulatio & angustia proxima est, quando Quadragesimæ tempus decurrit, quando Hebdomada major, & Christi Passio accedit, instat, & ejus memoria recolitur. Mehercùlè præfata verba Psalmi hoc in tempore nostro potest Christus Dominus adversus peccatores hujus sæculi, & malos Christianos repetere. Quoniam (aut quando) tribulatio & angustia meæ crucifixionis & mortis proxima est, vituli multi & tauri obseverunt me. Ad litteram enim tauri & vituli circumdederunt Dominum Iesum patientem, quando (ut fertur in Philippinis insulis, sive in Manila civitate, quadam sæculari potestate disponente, die Sancto Jovis, seu feria V. in Cœna Domini, Tauri pingues ad ludum adduci fuere in publicum forum, quos populus, et si invitus, & scandali vermiculo morsus, ad certamen laceffavit lusorium. Oppositum fuit crimen potenti Insularum Præfecto, qui objectioni cupiens satisfacere, dixit: *Firmus, & stabilis sum Catholicus; sed quia malus Christianus, tale facinus perpetrantem punitet me, Domini dætor offendam, &c.*

Quot sunt etiam hujuscemodi Christiani nomine, qui in tempore sacro sui Redemptoris passionis & mortis spurciatis & ludibus se commaculant? Nullum est luxuriæ pratum, quod eorum tunc, occasione ex sacris diebus desumptâ, non pertranseat lascivia, & quod non transcurrat corum libido: nulla domus aleatoria est, quam ad exemplum ludi sui & furatrinæ vitium non visitent, tunc cum Ecclesiam magis invisere deberent. Pendente Iesu in Cruce nudo, & toto corpore sanguinem

panis.

Panib. cap. 7. hæc proferente: a mænibus à speculis impudicis, tñ sanguinis, ledicis verbis, auris abgrinis, manus ab olfactus à nidoribus: pes à consortio furis, opere crudelitatem perversis, & sic anima à tñ Sabbatum Domini in cunctis celebatur. Sed scelerati, & impudentes Christiani hos dies sacros stercore suorum commaculans delictorum, & in ipso scelere congloriantur. De ludo Passionis tempore, exempla duo habes apud Thomam Cantipr. lib. 3. Apum, cap. 49. pag. 9. & 10. illa legit.

Dolens David Altissimi deplorat offensas, & iniquorum in odium sui Creatoris flagitia sic psalm. 73. vers. 4. redarguit: Et gloriati sunt (inquit) qui oderunt te, in medio solemnitatis tuae. Omitto Babylonios & Chaldaeos Jerosolymam tempore Sedeciae devastantes & Templum, & Romanos in die Paschatis in Iudeos sæviter irruentes, qui gloriati sunt in medio festivitatis de civitatis desolatione, & devindicta quam de Iudeis rebellibus reportabant. Per illos enim Iudeorum hostes, & Dei contemptores, designantur allegoricè peccatores & Christiani adversarii Dominum delinquentes, qui non solum sua in propria gloriantur malitia; sed odium in Deum suum effutendo in medio solemnitatis Domini, quippè tempore Passionis Christi gloriantes in peccatis, plus delinquent. Rò, In medio solemnitatis tuae, Paschæ Hebreorum designavit tempus, quod Passionis Christi Domini apud Christianos (licet post quartam decimam Lunam sequenti Dominica celebretur) cum sequentibus latitiæ diebus figurabat: nam illud Exodi cap. 12. vers. 12. scriptum: Est enim Pascha (scilicet Pascha) id est, transitus Domini; propheticè fuisse dictum autumat Tertullianus libro contra Iudeos, cap. 10. in fine, de tempore Passionis Christi; ait enim Septimus de Moysi loquens, ibi: Et adjectit Pascha esse Domini, id est Passionis Christi. In hujus enim Paschæ, seu Passionis Christi tempore, Christiani nonnulli, & multi nimis, postponentes omnem Dei timorem, propria in malitia gloriantur, omni generi vitiorum se tradentes, & majora, nequioraque facinora perpetrantes. In diebus solemnitatis plura sunt peccata, aiebat Hugo Cardinalis tomo 2. sup. Psalm. 73. Ubi etiam audiendus est Joannes Lo-

rinus inquiens: In historiis sacræ, Ecclesiasticis, politiciis observavi, festivioribus diebus atrociora patrata scelera, invidente divinum honorem demone, vel molestè ferente profectum nostrum spiritualem, vel abutente hoc aliqui otio sancto. Unde de vitiosis vociferantibus, blasphemantibus, & per sarcasmum deridentibus in solemnitatibus dolorum, & passionum Christi, ut fecere Judæi ex Paschasio, Jerem. Thren. 2. vers. 7. aiebat: Vocem dederunt in die solemnis. In solemnioribus enim diebus, cum sacræ res fiunt, cum verbum Dei annuntiatur, cum Deo laudes devotè referuntur, cum memoria Passionis ejus recolitur; tunc pessimi peccatores in templis & Ecclesiis perulanter, & nimis impudenter, tanquam mimi innuunt, gesticulantur vultu, & impudicis ac otiosis verbis aërem verberantes, aliorum piorum aures offendunt, & clamore & virofia nimis vociferatione castissimum percutiunt auditum. Ecce solemnitas Dei est in silo anniversaria, &c. sacer refert Chronologus, Judicum 21. vers. 19. & illuc vers. 21. subnectit: Precepéruntque filii Benjamin, atque dixerunt: Ite, & latitate in vineis: cùmque videritis filias Silo ad ducentos choros ex more procedere, exite repente de vineis, & rapite ex eis singuli uxores suas. Ecce inter alia media opportunitus, aptiusque visum est, cùm annua solemnitas Domini jam adfasset in Silo, præcipere Benjamitis, ut inter vitium frondes, quæ ea in regione magnæ proceritatis invalescebant, cantè latitarent, & raptas sibi ducerent virgines. Ad raptum solemnitatis occasio præripitur. Audi Cajetanum quid de hujus festivitatis die adstruat inibi, vers. 19. dum ait: Festivitas enim ista erat quidem festivitas Domini in civitate Silo, ubi erat Arca Dei; sed extendebatur quasi processio festiva. Annualis solemnitas Arca dicata, in violentiæ occasionem observabatur, & quando virginitas custodi debuerat, tunc peribat. Cùm Hebdomada majori præsertim Christus celebratur in Arca, sive in Urna reclusus, & processiones ad solemnia multiplicantur in urbibus; tunc mystici Benjamitæ, ðæmonis suggestione ad puellarum se conferunt raptus, ad atrocioraque crimina perpetranda se impudenter committunt. Sæpe enim in Hispaniis, coperto vultu, & sub pœnitentiæ larva, etiam in processionibus, Passionis tempore graviora

graviora commissa sunt crimina; quin immo & nonnullæ mortes, & homicidia fuisse peracta novimus.

16. Conceptâ irâ adversus Jacob fratrem ob præceptam sibi benedictionem, invidus Esaï, & fratri suo infensissimus, illius mortem machinabatur in corde, Genes. 27. vers. 41. sic ei minitans: Venient dies luctus patris mei, & occidam Jacob fratrem meum. In opportunum sibi tempus differt nequam frater suum fratricidium, & usque ad dies mortis sui parentis protendit spem, ut commodius possit suum iniquum facinus perpetrare. Non dicit, Veniet dies; sed, Venient dies luctus patris mei: ut consulto scelus jam conceptum perficiat in dierum mora, aut in diurna infirmitate parentis. Appropinquant dies passionis patris mei, ut interficiam Jacob fratrem meum, legit S. Hieronymus epist. ad Damasum. Vulgarè est, per Isaacum patientem atque vita functum Dominum designari Iesum, sicut etiam Esaï effigie sceleratissimos, & invidos delineari scelestos. O quot Esaïtæ reperiuntur hodie expectantes Sacratissimæ Passionis Divini Isaac tempus, mortemque ad sua sclera & homicidia exaplenda, & odia concepta in iniquitate lucranda. Cain ille primus fratricida, sub recreationis & liciti otii prætextu, oblationis tempore, cum esset simul in agro cum Abele, hunc impudenter occidit, ut Genes. cap. 4. vers. 8. sic refertur: Cùmque essent in agro, consurrexit Cain adversus fratrem suum Abel. Ager significat Ecclesiam sanctam, quam tempore solemnissima oblationis solent Caenitæ, & malevoli homines convertere, non solum in sua recreationis locum, sed in situ crudelitati & iniquitati accommodum: quod pro occasione adnotans Doctor Ebreicenis Guillelmus Pepin. sup. cap. 4. Genes. claus. 5. ex Petro Paludano sic scribit: Per Abel designatur Sacramentum altaris; per Cain verò ille, qui eo sumpto in die sancto Pascha, egreditur in agrum, id est ad voluntatem mundi, ut ingurgitet se ipso die cibis & potibus, vel etiam ducat choreas, & vacet saltibus, & plurimis vanitatibus, signanter post cœnam. Sanctæ hominum criminæ prædicto sacro in tempore commissa, Dei iram excitant, & Deum ipsum ad severum provocant supplicium. Bis legimus Christum Dominum è templo delinquentes ejecisse. Matth. cap. 21.

R.P. Mart. del Castillo, Paneg Mar.

vers. 12. & iterum apud Joannem cap. 2. vers. 14. Verum expulsio ultima avarorum, & sacrum profanantium templum, fuit illa, ut sentit Cardinalis Hugo, quæ apud Matthæum allato refertur capite. In ista enim Dominus Iesus non solum fuit usus flagello, sicut in prima; sed etiam & verbo aspero, quo illos obligans, latronum titulo plexit, de sua domo violata loquens: Vos autem fecistis illam speluncam latronum, ut Matth. 21. vers. 13. legitur. Illi primi apud Joannem, cum propè esset Pascha Judæorum, faciebant Templum Domum negotiacionis; sed ultimi apud Matthæum impudentius delinquentes, Dei Templum in speluncam latronum convertebant. Cur? Quia hæc ultima Templi profanatio accidit, ait allatus Hugo tom. 6. ad cap. 2. Joannis, imminentे tempore Passionis, quinta scilicet die ante Passionem suam, &c.

§. IV.

Haud levis poena nostra est, in Mercatorum devenire manus & ulnas.

E T traxit illos Dominus in manus Iabin regis Chanaam. Quæ verba Iudic. cap. 4. vers. 2. relata, Hebraicè habebis: Et vendidit eos Iehova in manus Iabin regis Chanaam. Preme nomen Iabin, interpretari intelligentiam: sicut Chanaam, mercaturam, aut negotiationem; quibus adde venditionem, dum legitur, Et vendidit eos Iehova, &c. Et reperies completem mercatorum hujus sæculi in emptione & venditione contractum in intelligentia, negotiatione, & venditione: quibus omnibus dum subjicimur, sicut Israël filii, tradimur veluti captivi in Mercatorum hujus sæculi manus & ulnas, quibus sæpè, dum eis ad mercaturæ exercitum utuntur, subjicimur, & nostri pretii pœnâ mulctamur. Claudianus 1. Europ. sic exclamat:

Non pudet (heu superi) populos venisse sub hasta

Vendentis.

Ubi rò venisse, quasi vanisse, non à Veno, venis, derivatur verbo, quod est venire; sed à veneo, venis, quod venditum esse significat, provenit. Certè damur vœnum ferè mercatorum sub hasta. Hasta enim ibi species quedam est ponderis ad commercium, quâ negotia-

FF tores